

Smernica k prevencii a riešenia šikanovania a kyberšikanovania detí a žiakov v Cirkevnej spojenej škole v Dolnom Kubíne

Čl. 1

ÚVODNÉ USTANOVENIE

Šikanovanie a kybešikanovanie sa v súčasnom období stáva vážnym problémom, ktorému je potrebné venovať neustálu pozornosť a to z hľadiska preventívneho ako aj sankčného pôsobenia.

Táto smernica je určená na prevenciu a riešenie prípadov šikanovania a kyberšikanovania na našej škole. Naším cieľom je zabezpečiť bezpečné a podporné prostredie pre všetkých žiakov.

Čl. 2

VÝCHODISKOVÉ PREDPISY A NORMY PRE VYPRACOVANIE SMERNICE

Táto smernica je v súlade s nasledujúcimi zákonmi a predpismi:

- [Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní \(školský zákon\): Tento zákon upravuje práva a povinnosti žiakov, rodičov a škôl v oblasti výchovy a vzdelávania, vrátane prevencie a riešenia šikanovania¹.](#)
- Smernica č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach: <https://www.minedu.sk/data/att/d76/32441.fb1a83.pdf>
- [Trestný zákon: Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku, ako napríklad ublíženie na zdraví, vydieranie, nebezpečné vyhrážanie sa a iné¹.](#)

Čl. 3

(A) DEFINÍCIA ZÁKLADNÝCH POJMOV

a) **šikanovanie v škole** - obťažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastráňujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania,

b) **priame šikanovanie** - šikanovanie, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve,

c) **nepriame šikanovanie** - šikanovanie, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násillia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania,

zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovo-obrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,

d) **šikanujúci** - žiak alebo skupina žiakov, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,

e) **šikanovaný** - žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú vystavení šikanovaniu,

f) **účastník šikanovania** - žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,

g) **dôvody šikanovania** - najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,

h) **verbálne šikanovanie** - opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrasovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu,

i) **fyzické šikanovanie** - nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného,

j) **psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie** - ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb,

k) **elektronické šikanovanie („kyberšikanovanie“)** - verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

(B) ČO SA NEPOVAŽUJE ZA ŠIKANOVANIE

a) **jednorazový alebo impulzívny prejav násilia alebo agresie** medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,

b) **prejav násilia alebo agresie medzi žiakmi** mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,

c) **nehoda** medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovnovzdelávacím procesom.

(C) ŠIKANOVANIE MÔŽE NAPLŇAŤ SKUTKOVÚ PODSTATU TRESTNÉHO ČINU, KEDY MÔŽE BYŤ ŠIKANUJÚCI OD VEKU 14 ROKOV TRESTNE STÍHANÝ NAJMÄ ZA TRESTNÝ ČIN:

- a) ublíženia na zdraví,
- b) obmedzovania osobnej slobody,
- c) lúpeže,
- d) vydierania,
- e) hrubého nátlaku,
- f) nátlaku,
- g) porušovania domovej slobody
- h) sexuálneho násilia,
- i) sexuálneho zneužívania,
- j) krádeže,
- k) neoprávneného užívania cudzej veci
- l) poškodzovania cudzej veci,
- m) nebezpečného vyhrážania sa,
- n) nebezpečného prenasledovania,
- o) výroby detskej pornografie,
- p) rozširovania detskej pornografie,
- q) prechovávaní detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení
- r) ohovárania.

(D) ŠIKANOVANIE MÔŽE NAPLŇAŤ SKUTKOVÚ PODSTATU PRIESTUPKU PROTI:

- a) občianskemu spolunažívaniu,
- b) majetku.

(E) SKUTOČNOSŤ, ŽE ŠIKANUJÚCI NIE JE TRESTNE ZODPOVEDNÝ Z DÔVODU NÍZKEHO VEKU, NIE JE PREKÁŽKOU NA PODANIE ŽALOBY VO VECI NÁHRADY ŠKODY.

(F) ZAMESTNANEC ŠKOLY, KTORÉMU JE ZNÁMY PRÍPAD ŠIKANOVANIA A NEPRIJME ŽIADNE OPATRENIE K PREVENCIÍ A RIEŠENIU ŠIKANOVANIA, MÔŽE BYŤ TRESTNE STÍHANÝ NAJMÄ ZA TRESTNÝ ČIN:

- a) neprekazenia trestného činu,

b) neoznámene trestného činu,

c) ublíženia na zdraví.

Čl. 4.

PREVENCIA ŠIKANOVANIA

Pri prevencii šikanovania škola dbá na vytváranie bezpečného prostredia, v ktorom sa vznik šikanovania aktívne obmedzuje. Za prevenciu šikanovania v škole zodpovedá riaditeľ školy, ktorý zabezpečuje činnosti súvisiace s prevenciou šikanovania prostredníctvom činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Pri prevencii šikanovania škola primerane pôsobí na žiakov podľa ich veku a psychickej úrovne a intelektuálnej úrovne s dôrazom na hodnotovú výchovu.

Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä v týchto oblastiach:

- **Vzdelávanie:**

a) využívanie takého obsahu výchovy a vzdelávania a takých metód a foriem výchovy a vzdelávania, ktoré posilňujú úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu žiakov najmä voči sebe navzájom,

a) zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania a kyberšikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov,

b) zabezpečiť vzdelávacie a preventívne programy pre žiakov, dbať pri tom na odbornosť a efektivitu týchto aktivít,

c) spolupracovať s odborníkmi z príslušného CPP, resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb a iných organizácií v regióne,

- **Podpora:**

a) vytvoriť pozitívnu klímu v škole – podporné prostredie, kde žiaci môžu otvorene hovoriť o svojich problémoch,

b) navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení),

c) vo vnútornom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,

- **Dohľad:**

a) zaistiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,

b) oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou, f) informovať pedagogických zamestnancov, žiakov, aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (napr. umiestniť na

prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú),

c) v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov,

d) zaangažovať do riešenia a do prevencie šikanovania aj žiacke školské rady.

Čl.5

POSTUP PRI RIEŠENÍ ŠIKANOVANIA

- **Nahlásenie:** Každý prípad šikanovania musí byť okamžite nahlásený triednemu učiteľovi alebo odbornému zamestnancovi.
- **Vyšetovanie:** Škola zabezpečí dôkladné vyšetovanie každého nahláseného prípadu.
- **Ochranné opatrenia:** Počas vyšetovania budú prijaté opatrenia na ochranu šikanovaného.

Riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zostavuje skupinu zamestnancov školy, ktorá navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania; jej členmi sú najmä triedny učiteľ, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca.

Opatrenia, metódy a postupy pri obmedzovaní šikanovania a nápravy jej dôsledkov sa navrhujú tak, aby zodpovedali vývinovej zrelosti, emocionálnej zrelosti a veku šikanujúceho, šikanovaného a účastníkov šikanovania, vrátane detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Pre vyšetovanie šikanovania prijať nasledovnú stratégiu:

a) zaistenie ochrany a pomoci šikanovaným,

b) rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili,

c) rozhovor so šikanovaným, so šikanujúcimi a účastníkmi šikanovania – pri rozhovore zabezpečiť prítomnosť najmenej dvoch pedagogických alebo odborných zamestnancov,

d) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami (nikdy nekonfrontovať obeť a agresorov),

e) uchovávanie dôkazov pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,

f) vedenie písomných záznamov o riešení prípadov šikanovania,

g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,

h) kontaktovanie CPP,

i) využitie anonymnej dotazníkovej metódy.

Pri výskyte skupinového násillia voči šikanovanému prijať nasledovný postup:

- a) okamžitá pomoc šikanovanému,
- b) dohoda riaditeľa s pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetrovania,
- c) vlastné vyšetrovanie,
- d) zabránenie moźnej krivej výpovede šikanujúcich, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na výpovedi,
- e) pokračujúca pomoc a podpora šikanovanému,
- f) nahlásenie prípadu polícii,
- g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,
- h) kontaktovanie CPP.

- **Riešenie:** Na základe výsledkov vyšetrovania budú prijaté vhodné opatrenia, ktoré môžu zahŕňať disciplinárne opatrenia pre šikanujúceho a podporu pre šikanovaného.

Z opatrení pre šikanovaných odporúčame použiť:

- a) odporúčenie rodičom šikanovaných vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť CPP,
- b) zorganizovanie skupinového intervenčného programu riaditeľom školy v spolupráci s CPP
- c) informovanie a poradenstvo pre rodičov šikanovaných.

Z bežných opatrení pre šikanujúcich odporúčame použiť:

- a) odporúčenie rodičom šikanujúcich vyhľadať odbornú starostlivosť CPP,
- b) zníženie známky zo správania,
- c) preloženie žiaka do inej triedy, pracovnej či výchovnej skupiny,
- d) výchovné opatrenia - napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy; podmienené vylúčenie a v najzávažnejších prípadoch až vylúčenie zo školy.

V mimoriadnych prípadoch sa môžu použiť ďalšie opatrenia:

- a) odporúčanie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do miestneho príslušného diagnostického centra, prípadne do liečebno-výchovného sanatória,
- b) oznámenie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - sociálno-právna ochrana detí a sociálnej kurately,
- c) oznámenie príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo čin inak trestný (u maloletých),

d) kontaktovanie poskytovateľa záchranej zdravotnej služby.

Podpora pre šikanovaného a šikanujúceho

- **Šikanovaný:** Poskytnutie psychologickéj podpory a poradenstva.
- **Šikanujúci:** Vzdelávacie programy a poradenstvo na zmenu správania.

Čl. 6

SPOLUPRÁCA S RODIČMI

- **Informovanie:** Rodičia budú informovaní o každom prípade šikanovania a o prijatých opatreniach. Pri rozhovore so zákonným zástupcom alebo so zástupcom zariadenia šikanovaného, šikanujúceho alebo účastníkov šikanovania vo veci šikanovania dbá na zachovanie dôvernosti informácií. O rozhovore vyhotoví riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zápis, z ktorého jedno vyhotovenie poskytne riaditeľ školy alebo ním poverený pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.
- **Spolupráca:** Rodičia budú zapojení do riešenia prípadu a podpory svojich detí.

Čl. 7

SPOLUPRÁCA ŠKOLY S ĎALŠÍMI INŠTITÚCIAMI

V rámci prevencie šikanovania a pri jeho riešení je dôležitá spolupráca s CPP ako aj s ďalšími inštitúciami a orgánmi. Je dôležité riadiť sa opatreniami a odporúčaniami Štátnej školskej inšpekcie. Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru Policajného zboru SR. Bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno-právnej ochrany a kurately skutočnosti, ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky.

Čl. 8

VÝCHOVNÉ OPATRENIA SÚVISIACE SO ŠIKANOVANÍM

Pokarhanie od RŠ – slovné ponižovanie spolužiakov: ponižujúce prezývky, nadávky, posmešné poznámky, strkanie, vulgárne vyjadrovanie, surové žarty na jeho žarty (rozhodujúcim kritériom je, do akej miery je dieťa konkrétnou prezývkou, žartom zraniteľné). Jednorazová akcia sa za šikanovanie nepovažuje.

Znížená známka – 2. stupeň - šikanovanie žiakov s jasným úmyslom ublížiť druhému: fyzické ublíženie: bitky, strkanie, rany, kopanie, odreniny, modriny, škrabance... psychické ublíženie: opakované slovné ponižovanie spolužiakov, príkazy od iných detí podávané panovačným tónom a skutočnosť, že sa im žiak podriaďuje, krádeže peňazí a vecí, schovávanie a ničenie vecí...

Znížená známka – 3. – 4. stupeň – opakovanie a početnosť prejavov fyzického a psychického šikanovania.

Čl. 9

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

- **Pravidelné hodnotenie:** Škola bude pravidelne hodnotiť účinnosť smernice a prijímať potrebné úpravy.
- **Spätná väzba:** Získavanie spätnej väzby od žiakov, učiteľov a rodičov na zlepšenie smernice.

V Dolnom Kubíne, 9.2.2025

Mgr. Ľudovít Mačor
riaditeľ školy